

leven als een kanonnetje

toen hij jaren ouder en verlegener
terugkwam, begon hij met een paar
luchtige, tegemoetkomende eisen te stellen
en, zo voegde hij eraan toe, hij wilde
leven als een kanonnetje.

toen zij hem had toegelaten
in haar zilverschitterend labyrint
en hij aldus een trappenklimmer
eersteklas was geworden, antwoordde zij
en vroeg zij bedenktijd.

toen zocht hij naar een vorm, zij
naar een inhoud voor hun grauwgeregende
bestaan. ze keken om en vooruit
en natuurlijk ook waar ze liepen.
zij droeg een lange rok.

vorm en inhoud

vorm en inhoud
zaten samen te ontbijten.
wat ben je stil vorm,
zei inhoud.
je ziet er weer niet uit inhoud,
zei vorm.

toen aten zij zwijgend
hun eieren
en vorm vroeg inhoud
of ze nog een kopje koffie
en inhoud
of de muziek wat zachter

toen namen ze elkaar
een tijdlang op
met hardvochtige
eigengereide camera's
stopten tegelijk
grijnsden

afspraak

je hebt afspraken en afspraken.
afspraken waar iedereen ongeschreven
zich aan houdt.
afspraken die beslist in agenda's moeten
omdat agenda's daarvoor zijn.
afspraken die je maakt al met het idee
van misschien wel verzetten
en onverzettelijke afspraken.

zullen wij zo'n afspraak maken?
zo'n afspraak die je niet hoeft te noteren
omdat hij muurvast grift in hoofd
en hart, omdat het noodzakelijk is
dat die afspraak dan en daar,
omdat hij er gewoon ís,
omdat de wereld niet door kan draaien
zonder die afspraak?

in memoriam

als iemand halfacht
uitsprak als 'halvacht'
zei hij altijd:

'door het vele zitten in de hal
had de kat een echte *hal-vacht* gekregen'

ik wil niet

ik wil niet leven in jaloezie
machteloosheid angst

radeloos van het idee
dat anderen iets doen wat ik niet doe
iets voelen wat ik niet voel
zich wél totaal durven geven

alleen maar materialistisch zijn
en bang bang doodsbang
oversekt
egocentrisch
zelfgenoegzaam

de leegte dempen met gezeik
meninkjes ideetjes
puntjes scoren
mijn verdriet smoren in eindeloos getrut
over duizend meer dan oninteressante zaken
gaten vullen met gaten

ooit zeiden we:
als wij niet minstens één keer per week vrijen
zal de wereld vergaan

en kijk nu toch eens:
de wereld draait gewoon door

pizzeria

het licht buiten is fel
binnen is het donker
ik kan de kaart niet lezen
en jouw gezicht niet zien

de woorden zijn schaars geworden
het personeel schreeuwt
elkaar telegrammen toe
het is benauwd

ineens vind ik
al die Italiaanse smartlappen
ondraaglijk, maar
het hoofdgerecht moet nog komen

het onwezenlijke van begrafenissen

in het fraaie zomerweer
op een zaterdagmiddag
in traag tempo lopend achter een kist

probeer ik de blikken te vangen
de ogen te peilen
hoe kijkt iemand die net een dierbare verloor?

maar al snel staan we
rond het open graf
raakt iedereen gelijkgestemd, herenigd

er wordt hikkend gesproken
er klinken gedichten, de partner huult
het lukt me maar niet verdriet te voelen

neem me mee

ondanks het totale ontbreken van getik
in de verwarmingsbuizen
de geruststellende aanwezigheid van drie katten
op een bank op zaterdagavond
zit ik volkomen aan de grond
ik doe mijn uiterste best het te ontkennen
maar mijn dromen weten wel beter

neem me mee baad
laat me niet staan
op maandagmorgen op de stoep
laat me niet zitten
alleen achter het scherm
laat me niet liggen
in dit veel te brede bed
maar neem me mee
neem me mee naar huis

herinneringen

wat moet je doen
als je in niets meer lijkt
op die vervaarlijk enthousiaste
twintiger die alles doorzag?
als wandelingen in de straffe wind
niet meer helpen tegen
spinnewebben in het hoofd?
als het kleed
vlak achter je wordt opgerold?
hoe krijg je controle over de chaos?
wat moet je doen
om de demonen te verjagen?
de leegte te vullen?
de rust te vinden om droomloos te slapen?
hoe leg je herinneringen
het zwijgen op?

westerduyn 1995

ik ging terug naar westerduyn
dit keer met mijn geliefde
toen we op het perron stapten
hoorden we vogelgezang

de straten leken als vanouds
hoewel er gestorven was, gebaard
en zij die leefden twintig jaar ouder waren
toch: als vanouds

ik had niet de indruk
dat het einde der tijden nabij was
en de nieuwbouwwijk die ik niet kende
stemde me niet droevig

een cappuccino
in de stationsrestauratie
bekortte het wachten
op de vertraagde stoptrein

oktoberzon

vriend

ik ben je hier komen opzoeken
in m'n lange jas
omdat ik op deze herfstdag
precies weet hoe ik moet praten
met de oktoberzon in m'n ogen
jij ligt veilig voor blikken
in de warme aarde
en ik kan niet anders dan praten
tegen de bladeren op de grond
over de tijd dat we canasta
speelden en backgammon en
dronken werden en filosofeerden en
alles feilloos doorzagen en
tevreden en gelukkig sliepen

waar ik een huis heb

Vier gedichten, geïnspireerd op nummers van de elpee *Astral weeks* van Van Morrison:

1. waar ik een huis heb [astral weeks]
2. mijn lief [sweet thing]
3. afscheid [Madame George]
4. ballerina [ballerina]

1. waar ik een huis heb [astral weeks]

als ik me zou wagen
in de plooiën van jouw dromen
tot waar alle wegen ophouden
en metaal versplintert als glas
als ik vanaf de andere kant van de wereld
alles op alles zou zetten
en heel intens naar je zou kijken
als ik je van bovenaf zou waarnemen
pratend met wie je in je web verstrikt
met je foto's en anekdotes over mij
als ik je zou bespieden met je armen in je zij
terwijl je je zoontje nakijkt
die naar school gaat met z'n nieuwe schoenen
en me zo tracht te ontroeren
als ik me in het kielzog van je dromen
mee zou laten voeren naar een andere wereld
een andere tijd en plaats
ergens ver weg, waar ik een huis heb
hoog in de lucht
zou je me herkennen
zou je je omdraaien en me zoenen
zou je naast me gaan liggen
heel zachtjes
zodat we weer jong konden zijn

2. mijn lief [sweet thing]

ik zal langs alle wegen lopen
over alle heggen springen
kijken tot waar de weg
aan de einder in de lucht oplost
ik zal lopen tot jouw straat
en voor je huis gaan staan en roepen
'ik ben het, ik ben gelukkig'
en dan zul je me in je armen nemen
en ik zal niet meer weten dat ik ooit verdriet had
ik zal in je ogen kijken
en nooit meer tussen de regels lezen
dat beloof ik
we zullen door regentuinen lopen
en ik zal nooit meer zo oud worden
dat beloof ik je mijn lief
met je ogen als sterren

3. afscheid [Madame George]

als de nacht valt komen de visioenen
met het lachen van de vrouwen op straat
het geklikklak van hun hoge hakken
de mannen die stoer praten en niets anders willen
dan zo snel mogelijk dronken worden
om de weeë geur van de nacht niet te ruiken
kinderen op straat schoppen tegen scherven
van flessen en roken stiekem in steegjes
je raakt in trance aan de speeltafel
met je ellebogen op de rand
terwijl de stof slijt op de knieën van je broek
speel je backgammon, totdat het tikken
op het donkere raam van de regen je lokt
je moet weg, je wilt mee met die trein
dus sta op en neem afscheid
droog je ogen, zeg niets, wees ijskoud
laat de vrolijke muziek achter je
waarop ze lachen en dansen, ga stilletjes
de achterdeur uit, waar het afval
je staande houdt en je vraagt
of je niet iets bent vergeten
bijvoorbeeld je jas
of de liefde om de liefde
zeg niets, neem afscheid van de muziek
en de liefde om de liefde
je wilt met die trein mee
wees ijskoud

4. ballerina [ballerina]

spread je armen en zweef
beschrijf een boog naar mij toe
mocht je met iemand willen praten
met mij bijvoorbeeld –
ik sta tot je beschikking
huilen mag, maar niet wanhopig
je moet vliegen, zweven, draaien
ik kan me vergissen
maar ik geloof dat ik het bij het rechte eind heb
als ik zeg dat ik me niet vergis
ik zag de kleuren verspringen
toen je naar me toe kwam
verlegen, verborgen in jezelf
maar als het je aanvliegt
en je hebt geen idee hoe het verder moet –
je weet waar je terecht kunt
het wordt laat
ik geloof dat je iets akeligs droomt
het licht is links van je hoofd
ik sta in de deuropening
en mompel dat ik niet meer weet wat ik wou zeggen
en dan komt de man
hij zegt 'we moeten verder'
spread je armen en zweef
blijf proberen
nog sneller te draaien
nog hoger te vliegen
nog mooier te sterven

woorden

hoeveel woorden we ook
opzoeken en achterhalen
in encyclopedieën en
etymologische woordenboeken
en hoeveel voldoening
dat ook geeft
iedere poging om de wereld
via woorden te begrijpen
is gedoemd te mislukken
het is niet meer dan
een uit de hand gelopen hobby

het stille land

ergens zit iemand die mij vreemd is
achter een computer en legt
de laatste hand aan mijn programma
en ik, die niet eens in hem geloof,
sta onwetend op de wachtlijst
voor de trip naar het stille land
waar niemand een naam heeft,
zonder tussenstop, sneller dan het licht.
ik stel mij voor dat hij even glimlacht
om mijn hartverscheurend onbegrip
voordat hij, voor het laatst, op enter drukt.

sneeuwnacht

nadat mijn citatenwoede
door jou in gepaste spot is gesmoord
en we elkaar zonder woorden
hebben uitgekleet en bemind
tracht ik door te stoten
in de tiefschnee van jouw gedachten
meen ik door jarenlange ervaring
door het duister te kunnen kijken
verder dan enig mens kijken kan
maar te laat
we zijn alweer twee autonome
snel afkoelende lichamen
in een sneeuwlicht adem-inhouden

toekomst

nog één jaar
en dan zal ik hoogstwaarschijnlijk
niet meer elke dag aan je denken
nog drie jaar
dan zul je je soms afvragen
hoe ik er ook alweer uitzag
nog vijf jaar
dan zal ik even moeten nadenken
over je naam als ik aan je denk
nog tien jaar
dan kan ik iemand met dezelfde naam
horen noemen zonder hartkloppingen
nog twintig jaar
dan zul jij niet meer onmiddellijk
het juiste jaartal kunnen noemen
nog vijftig jaar
dan zullen de meesten die er weet van hadden
het niet meer kunnen navertellen

een vrijdag in januari

Presley en Jackson gaan scheiden
ze hielden echt van elkaar
het wordt kouder
met een snijdende oostenwind
op de radio draaien ze
'goodbye yellow brick road'
in een kas in Bristol
bloeit het allerlaatste exemplaar
van de Venezolaanse passiebloem

smalle marges

toen ik je zag op dat feest
en de tinteling voelde
van je nauwelijks verholen signalen

dacht ik dat alles mogelijk was
dat we vrij konden bewegen
dat de marges onafzienbaar breed waren

na het al te voorspelbare vervolg
begreep ik dat we net als iedereen
slechts hadden geprobeerd

geen kansen te laten lopen
te pakken wat we konden pakken
te vrijen met wie we wilden vrijen

klasseavond

als ik ineens maybe tomorrow
maybe tonight weer hoor
ben ik zestien
zit ik in een kelder in de binnenstad

geloof ik in de eeuwige jeugd
zie ik vage schimmen dansen
hoor ik dat nummer telkens weer
lijkt die avond altijd te duren

ik geef alle computers
en het hele Internet
voor één minuut real-time on-line
die klasseavond

lepeltje lepeltje

N., ik zie in dit bierglas
alles wat wij samen hebben gedronken
toen de wereld nog jong was
en wantrouwen niet bestond
toen we veilig over straat konden zwieren
van café naar café
N., waar ben jij nu
waarom haal ik nooit meer kratten in huis
voor jou en mij
waarom verleg ik mijn leven
naar een ander gewest
met een andere vrouw
van wie ik oprecht zeg te houden
N., zou je me uitlachen
als je me nu kon zien
zou je meewarig glimlachen
of begrijpend
zou je je lijf tegen het mijne aankrullen
in het donker in bed
zodat ik niet bang hoefde zijn

vita minima

door de week
volgepropt met problemen
zonder kans om iets terug te zeggen
door de krant
volgestampt met ideeën
zonder tijd voor reflectie
zit ik hier met vuile handen
en probeer te verzinnen
wat ik in godsnaam zou kunnen doen
om de wereld een fractie vooruit te helpen
een heel klein beetje meer te betekenen
een grammetje meer moed op te brengen
niet alles maar te laten sloffen
niet altijd de andere kant op te kijken
bang voor mijn bespottelijke
minimale leventje

bezigting

hij is een onneembare vesting
zij aardig en wel geïnteresseerd
maar ze durft niet enthousiast te doen

ze lopen door mijn huis
babbelen met de makelaar
ze zien iets anders dan ik

zomernacht

wat is wat in deze schemer –
ik zit aan een strand met mijn lief
waan mij mooi en onoverwinnelijk
voel me zestien, doorklief het water
dat niet koud is, dan opeens –
langs een strandweg en zij zegt iets
over de oerknal en dat het heelal
op den duur een koude dood sterft
en vraagt waartoe het dan allemaal –
uit een auto roepen de beach boys
steeds maar om hun barbara-ann –
en dan is het nacht, ondraaglijk warm
we liggen in bed, geen lakens
delen in elkaars naaktheid in dit huis
van alle huizen in dit dorp van alle –
alles is al eens gebeurd, het beste is
lang geleden, de drang naar spannend
onbekend neemt af, we worden –
wie is wie in deze schemer –

plaats en tijd

ik open 's morgens mijn kantoor
schakel de apparatuur in
en breng met een kop koffie
het hoofd langzaam op gang
dan betreed ik mijn eerste gedicht
en hoef ik alleen maar even
de klokken op te winden
en mijn moeder roept dertig jaar jonger
kom je eten, pappa is thuis

klein zwitserland

in de schemering
sluipen katten door ruime tuinen,
als enigen uit op avontuur.

de mensen hier hebben hun bestaan
veilig vastgelegd
in erfafscheidingspaaltjes

eigendomsbewijzen
en hypotheekaktes.
dertig jaar gegarandeerd geen avontuur.

als dit huis heel anders was
zouden wij hier wonen
en het zo óók mooi vinden
als we andere katten hadden
zouden we daar net zo gek op zijn
als nu op deze
als ik iemand anders was
zou je dáár 's avonds mee eten
en 's nachts mee slapen
als jij een andere vrouw was
zou ik die de liefste noemen?

levensfasen

het mooist is achterover leunend
vanuit helikopterperspectief alwetend
in verschillende huizen kijken
zo gezien is wel draaglijk
de zinloosheid van het leven
het stuurloos geblinddoekt lot
maar wat moet je met dat lot
als het je naar de keel grijpt
als de namen uit je verleden
hun klauwende vingers om de tegels
slaan van je terras, waar je dacht
alles aardig onder controle te hebben

niet zien

vanavond lees ik de verborgen tekens
als een open boek, als een detective,
verbaasd – zoals dat gaat –
dat de samenhang niet eerder, helderder,
rinkelender, sla me voor het hoofd,
hoe heb je dit ooit *niet* kunnen zien?

kunnen *zien*, à propos, dat, dacht ik,
had er óók mee te maken, die koortsdroom
van vechten voor normaal zijn, grienen
om normaal zijn, achter vrouwen aan lopen
om normaal te zijn, met een spandoek
lopen met ‘ik ben normaal’ erop.

en nu, wat moet ik nu nog doen,
daar ik een huis heb en een vrouw,
en meer dan één boek geschreven heb,
vriend en vijand gelijkelijk heb verrast,
en toch het allerindividueelste
maar mondjesmaat heb willen delen?